

1. ÚVOD.....	3
2. VZNIK SVAROVÉHO SPOJE KOVOVÝCH MATERIÁLŮ.....	4
3. STRUKTURA TAVNÉHO SVARU [5].....	7
3.1. TEPLOTNÍ CYKLUS SVAŘOVÁNÍ.....	7
3.2. VZNIK A TVORBA SVARU	9
3.2.1. Svarový kov.....	9
3.2.2. Tepelně ovlivněná oblast (TOO).....	10
4. NAPĚTÍ A DEFORMACE VZNIKAJÍCÍ PŘI SVAŘOVÁNÍ [6].....	13
4.1. KLASIFIKACE NAPĚTÍ VZNIKAJÍCÍCH PŘI SVAŘOVÁNÍ.....	13
4.2. DEFORMACE ZPŮSOBENÉ SVAŘOVACÍM PROCESEM	15
4.3. SNIŽOVÁNÍ VNITŘNÍCH NAPĚTÍ A DEFORMACÍ U SVAŘENCŮ.....	17
5. TEPELNÉ ZPRACOVÁNÍ SVAROVÝCH SPOJŮ.....	19
5.1. ZÁKLADY TEPELNÉHO ZPRACOVÁNÍ.....	19
5.2. ZÁKLADNÍ REŽIMY TEPELNÉHO ZPRACOVÁNÍ.....	20
5.3. TEPELNÉ ZPRACOVÁNÍ SVAROVÝCH SPOJŮ S PŘEKRYSTALIZACÍ.....	21
5.4. TEPELNÉ ZPRACOVÁNÍ SVAROVÝCH SPOJŮ BEZ PŘEKRYSTALIZACE.....	22
5.4.1. Žihání ke snížení zbytkových napětí svařenců.....	22
5.4.2. Popouštění svarových spojů.....	23
5.4.3. Žihání na snížení obsahu difuzního vodíku.....	24
5.4.4. Mezioperační tepelné zpracování.....	24
6. DESTRUKTIVNÍ ZKOUŠKY SVAROVÝCH SPOJŮ.....	25
6.1. ZKOUŠKY TVRDOSTI SVAROVÝCH SPOJŮ	25
6.1.1. Postup zkoušky.....	25
6.1.2. Výsledky zkoušek a protokol o zkoušce.....	29
6.2. ZKOUŠKY MIKROTVRDOSTI SVAROVÝCH SPOJŮ	29
6.3. ZKOUŠKY TAHEM SVAROVÝCH SPOJŮ	31
6.3.1. Příčná zkouška tahem.....	31
6.3.2. Podélná tahová zkouška a zkouška rázem v ohybu svarového kovu.....	35
6.4. ZKOUŠKY RÁZEM V OHYBU SVAROVÝCH SPOJŮ.....	36
6.4.1. Způsob značení zkušebních tyčí.....	36
6.5. ZKOUŠKY LÁMAVOSTI SVAROVÝCH SPOJŮ	38
6.5.1. Provedení zkoušky.....	39
6.5.2. Vyhodnocení zkoušky a protokol o zkoušce.....	46
6.6. METALOGRAFICKÉ ZKOUŠKY SVAROVÝCH SPOJŮ.....	47
6.6.1. Makrostruktura svarového spoje.....	48
6.6.2. Mikrostruktura svarového spoje.....	48
6.6.3. Elektronomikroskopická studia.....	49
7. NEDESTRUKTIVNÍ METODY ZKOUŠENÍ SVAROVÝCH SPOJŮ [45].....	52
7.1. VADY VE SVARECH.....	52
7.2. KVALIFIKACE A CERTIFIKACE PRACOVNÍKŮ NEDESTRUKTIVNÍ KONTROLY.....	55
7.3. ZÁKLADNÍ NEDESTRUKTIVNÍ METODY KONTROLY JAKOSTI SVARŮ	56
7.4. VIZUÁLNÍ METODY	57
7.4.1. Metodika zkoušení.....	58
7.5. PENETRAČNÍ METODY.....	60
7.5.1. Fyzikální základy penetračních metod.....	60
7.5.2. Metodika zkoušení.....	61
7.5.3. Citlivost penetračních metod	63
7.5.4. Zařízení pro penetrační zkoušky.....	64
7.6. METODA MAGNETICKÁ PRÁŠKOVÁ	65
7.6.1. Princip metody.....	65
7.6.2. Metodika zkoušení.....	66
7.7. METODA POTENCIOMETRICKÁ.....	71
7.8. METODY PROZAŘOVACÍ (RADIOLOGICKÉ).....	73
7.8.1. Charakteristika pronikavého záření.....	74

7.8.2.	Metodika kontroly svarů prozařováním.....	75
7.8.3.	Hodnocení svarů podle radiogramů.....	83
7.9.	METODY ULTRAZVUKOVÉ.....	84
7.9.1.	Fyzikální základy.....	84
7.9.2.	Interakce ultrazvukového vlnění při průchodu látkou (materiálem).....	86
7.9.3.	Zdroje ultrazvuku.....	86
7.9.4.	Metody zkoušení.....	88
7.9.5.	Metodika zkoušení svarů.....	89
7.9.6.	Stupně přípustnosti svarových spojů zkoušených ultrazvukem.....	92
7.9.7.	Zkoušení austenitických svarů a návarů.....	92
7.10.	METODA AKUSTICKÉ EMISE.....	92
8.	SVAŘITELNOST MATERIÁLŮ.....	95
8.1.	Vliv chemického složení ocelí na jejich svařitelnost.....	96
8.2.	Uhlíkový ekvivalent.....	98
8.3.	Teplota předehřevu a její výpočet.....	100
8.3.1.	Stanovení teploty předehřevu pro svařování nelegovaných, jemnozrnných a nízkolegovaných ocelí podle ČSN EN 1011-2 – metoda A.....	101
8.3.2.	Stanovení teploty předehřevu pro svařování nelegovaných, jemnozrnných a nízkolegovaných ocelí podle ČSN EN 1011-2 – metoda B.....	105
8.3.3.	Stanovení teploty předehřevu pro svařování zárupevných ocelí a ocelí pro nízké teploty podle ČSN EN 1011-2.....	106
8.3.4.	Další metody výpočtu teploty předehřevu.....	108
9.	PŘEHLED TRHLIN VZNIKAJÍCÍCH VE SVAROVÝCH SPOJÍCH [52].....	109
9.1.	TEPLÉ TRHLINY, TRHLINY ZA HORKA, HORKÉ TRHLINY.....	110
9.1.1.	Hodnocení náchylnosti ocelí k horkým trhlinám.....	111
9.1.2.	Opatření k zamezení teplotních trhlin.....	112
9.2.	STUDENÉ TRHLINY.....	113
9.2.1.	Hodnocení náchylnosti ocelí ke studeným trhlinám.....	114
9.2.2.	Opatření k zamezení vzniku studených trhlin.....	116
9.3.	LAMELÁRNÍ TRHLINY.....	117
9.3.1.	Hodnocení náchylnosti ocelí k lamelárnímu praskání.....	117
9.3.2.	Opatření k zamezení vzniku lamelárních trhlin.....	119
9.4.	ŽÍHACÍ TRHLINY.....	120
9.4.1.	Hodnocení náchylnosti ocelí k žíhacím trhlinám.....	120
9.4.2.	Opatření k zamezení vzniku žíhacích trhlin.....	122
10.	SVAŘITELNOST UHLÍKOVÝCH OCELÍ.....	123
11.	SVAŘITELNOST JEMNOZRNNÝCH OCELÍ.....	125
12.	SVAŘITELNOST TERMOMECHANICKY ZPRACOVANÝCH OCELÍ.....	127
13.	SVAŘITELNOST NÍZKOLEGOVANÝCH OCELÍ.....	129
14.	LITERATURA.....	131